

Quick-scan natuuronderzoek verandering tracé Bataafseweg Winterswijk

Quick-scan natuuronderzoek verandering tracé Bataafseweg Winterswijk

Opdrachtgever: Gemeente Winterswijk
Postbus 101
7100 AC Winterswijk

Datum: 10 mei 2017

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T 0314 642221
F 0314 380332
E-mail info@foreestgroenconsult.nl
[Http://www.foreestgroenconsult.nl](http://www.foreestgroenconsult.nl)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Beschrijving van het plangebied.....	5
2.1	Beschrijving onderzoek	7
2.2	Natura 2000.....	7
2.3	Gelders Natuur Netwerk.....	9
3	Resultaten	10
3.1	Flora	10
3.2	Zoogdieren	10
3.3	Amfibieën.....	10
3.4	Reptielen	10
3.5	Ongewervelden	10
3.6	Broedvogels	10
3.7	Vissen	11
3.8	Vleermuizen.....	11
4	Conclusie.....	12
4.1	Flora	12
4.2	Zoogdieren	12
4.3	Amfibieën.....	12
4.4	Reptielen	13
4.5	Ongewervelden	13
4.6	Broedvogels	13
4.7	Vissen	14
4.8	Vleermuizen.....	14
4.9	Samenvatting	15
4.10	Natura 2000.....	15
4.11	Gelders Natuur Netwerk.....	16
5	Advies.....	17
5.1	Intrinsieke waarde	17
	Bijlage 1: Foto impressie plangebied	18
	Bijlage 2: aangetroffen plantensoorten.....	22
	Bijlage 3: Gegevens NDFF.....	25
	Bijlage 4: onderzoek naar vleermuizen.....	27

1 Inleiding

In opdracht van de gemeente Winterswijk is op vrijdag 20 mei 2016 een Quick-scan natuuronderzoek uitgevoerd langs de Bataafseweg in Winterswijk. De Bataafseweg ligt tussen de Kottenseweg N319 en de Vredenseweg N820 is aan beide zijden van de weg onderzocht op de aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten.

De reden voor dit onderzoek is het voornemen van de gemeente Winterswijk om deze weg veiliger te maken. Het profiel van de weg is smal en op de weg zijn veel fietsers te vinden. Om deze redenen wil de gemeente de weg verbreden tot een normale breedte en voor de fietsers een vrij liggend fietspad aanleggen.

Hiervoor zijn enkele varianten ontwikkeld. De weg kan naar een of twee zijden worden verbreed maar het fietspad wordt aan de oostzijde aangelegd vergelijkbaar met de eerste 4 - 500 meter vanaf de Kottenseweg N319 tot aan de Laan van Hilbelink. Hier is voor de fietsers al een veilige verbinding gerealiseerd maar moet het wegprofiel nog worden aangepast.

Het onderzoek moet uitwijzen of langs het nieuwe tracé beschermde dier- en of plantensoorten aanwezig zijn of kunnen worden verwacht.

De conclusies zijn op 10 mei 2017 aangepast aan de huidige wetgeving. Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht geworden. Hiermee is de oude Flora- en Faunawet komen te vervallen. Voor een aantal soorten is hiermee de bescherming die onder de Flora- en faunawet van kracht was komen te vervallen.

Het onderzoek en de rapportage zijn uitgevoerd door ir. M.W.P. Ariëns werkzaam bij Foreest Groen Consult.

2 Beschrijving van het plangebied.

De Bataafseweg ligt aan de oostrand van Winterswijk en wordt als een soort van randweg gebruikt. Het landschap is zeer divers. Vanaf de Kottenseweg loopt de weg eerst door een vrij opengebied van weilanden waarin vlak bij de Kottenseweg sportvelden aanwezig zijn. Na de kruising met de Whemerbeek verdicht het landschap zich en passeert de weg een bosje dat als klimbos wordt gebruikt. Vanaf de Whemerbeek is aan de westzijde van de weg de bebouwde kom van Winterswijk aanwezig. Na het klimbosje passeert de weg enkele hoger gelegen enken of essen met verspreide bebouwing en oude boomstructuren. Vervolgens opent het landschap zich weer.

Aan de oostzijde van de weg is langs de hele weg een zaksloot aanwezig. Tussen de Kottenseweg en de Whemerbeek is deze sloot watervoerend en bij de sportvelden is deze verbreed tot een soort van wadi of brede watergang, begroeid met grote lisdodde. Vanaf de Whemerbeek is deze sloot droog. Alleen tijdens natte perioden staat in de sloot water waardoor de bodem niet is begroeid. De oevers van deze sloot zijn zeer stijl en op enkele plaatsen vrijwel verticaal uitgevoerd.

Aan de westzijde ligt niet overal meer deze zaksloot. Delen zijn gedempt of voorzien van een duiker. Aan de westzijde is de sloot nergens water voerend alleen tijdens natte perioden zal deze sloot water bevatten.

Verspreid langs de weg staan restanten van een boomstructuur. Tussen de Kottenseweg en de Laan van Hilbelink is de structuur redelijk intact. Daarna ontbreken grotere delen. Meer noordelijk tussen de Steengroeveweg en de Achterweg zijn vooral aan de oostzijde plaatselijk nog grotere delen van de laan aanwezig.

Het noordelijk deel van het tracé tussen de Achterweg en de Vredenseweg 820 is niet beplant met bomen hier bevindt zich het molenbiotoop van de Bataaf een stellingmolen.

De bebouwde kom van Winterswijk, aan de westzijde van de weg, is voor een deel afgeschermd met opgaande beplanting van bosplantsoen met daarin enkele bomen.

Achtertuinten en wegen grenzen aan deze beplanting.

Aan de oostzijde grenzen vooral tussen de Beumerweg en de Steengroeveweg meerdere voortuinen direct aan de weg. Voor het uitvoeren van de plannen zijn delen van deze grond nodig. De tuinen zijn daarom ook meegenomen bij het onderzoek.

Het gehele gebied behoort ligt in de grenzen van het Nationale landschap.

Afbeelding1: Ligging van het onderzochte gebied langs van de Bataafseweg (bron Google Maps, bewerkt)

2.1 Beschrijving onderzoek

Weersgesteldheid: •

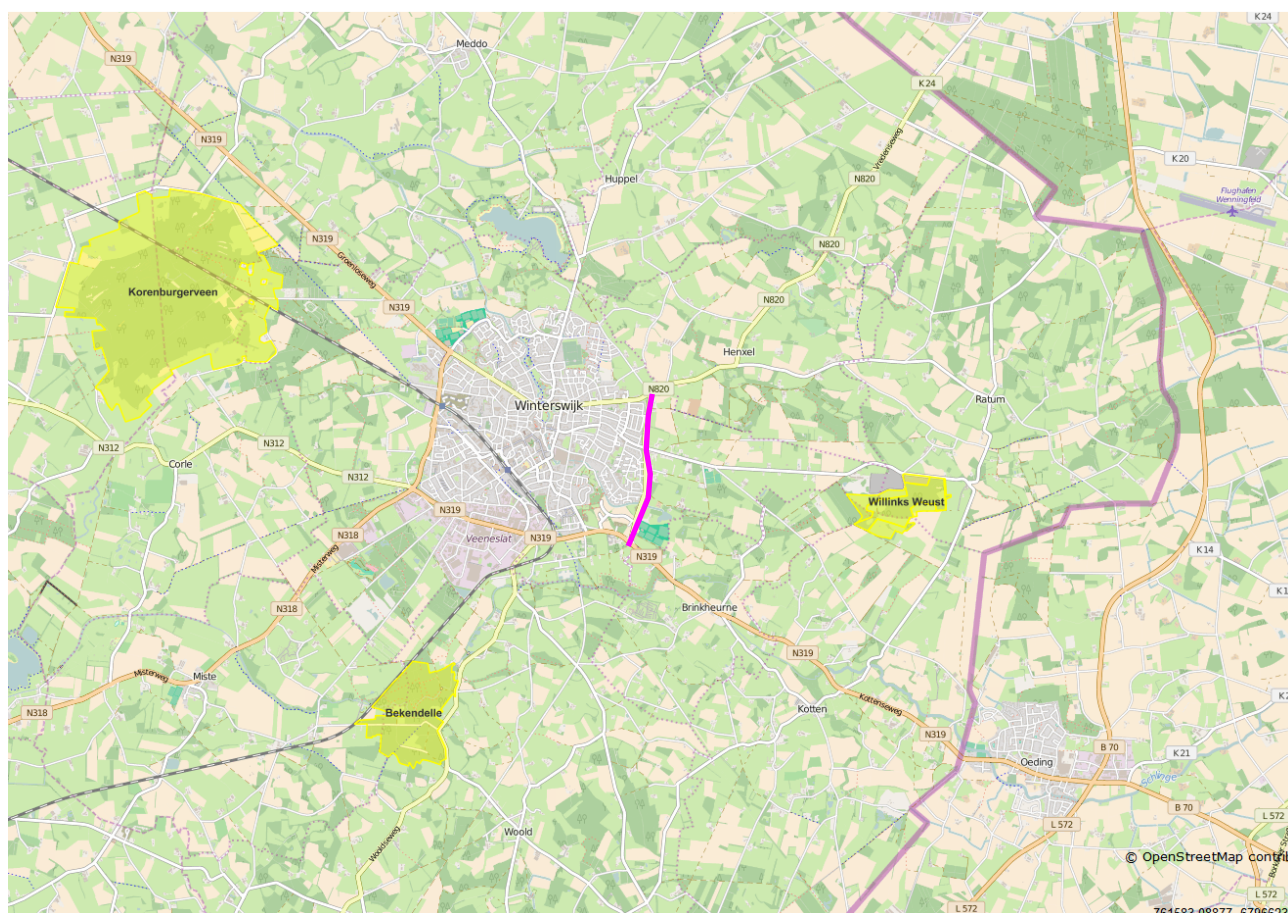
Temperatuur 14 °C

Windkracht: 1-2 Bft

Omschrijving: Bewolkte dag met perioden met lichte motregen.

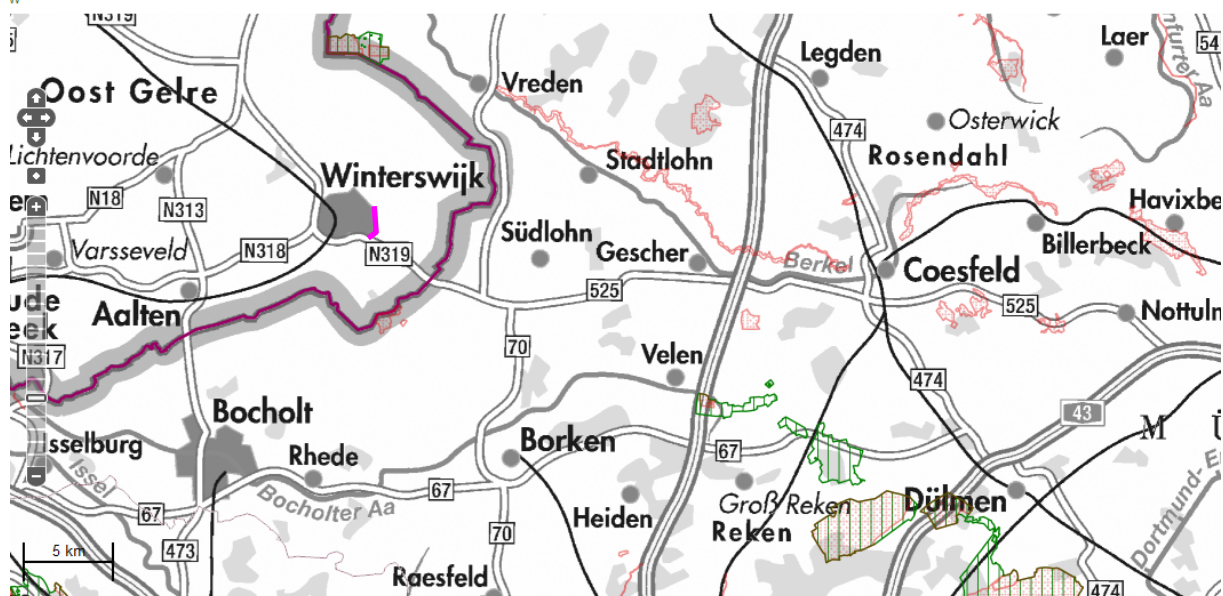
Het onderzoeksgebied is aan twee kanten onderzocht op de aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten. Alle aangetroffen dier- en plantensoorten of sporen van dieren zijn genoteerd. Daarna zijn openbare bronnen en verspreidingsatlassen onderzocht op mogelijk relevante waarnemingen van soorten.

2.2 Natura 2000

Afbeelding 2: ligging van het plangebied (magenta lijn) ten opzichte van Natura 2000 gebieden. (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>)

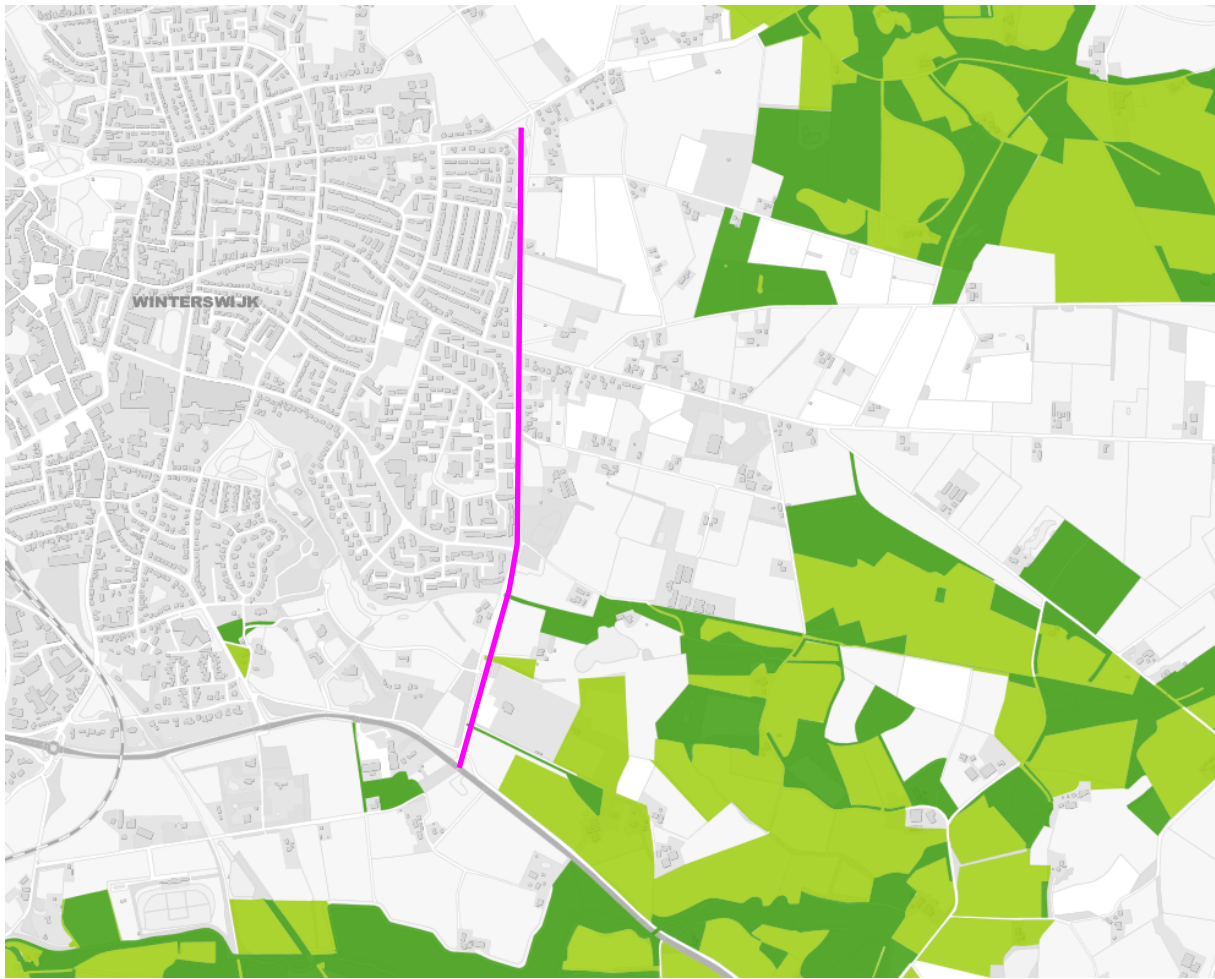
In de omgeving van de Bataafseweg liggen die Natura 2000 gebieden Het Korenburgerveen aan de westzijde van Winterswijk, Bekendelle meer naar het zuiden en Willinks Weust ten oosten van de weg. De afstanden tot de verschillende gebieden bedragen respectievelijk Korenburgerveen 4500 m1, Bekendelle 2500 m1 en Willinks Weust, 2500 m1.

Afbeelding 3: Natura 2000 gebieden in Duitsland (NRW). De locatie van de Bataafseweg is met een magentakleurige lijn aangegeven. (bron: <http://natura2000-meldedok.naturschutzinformatioren.nrw.de/natura2000-meldedok/de/karten/n2000>)

Ook aan de andere zijde van de grens in Duisland liggen enkele gebieden die zijn beschermd onder de Natura 2000 richtlijn. Afbeelding 3 geeft de ligging van deze gebieden weer. Groene arceringen zijn vogelrichtlijngebieden, de rode arceringen betreffen de habitatrichtlijngebieden. Ten noorden van het gebied ligt op 9500 m1 het Zwillbroker Venn en bij de plaats Vreden op 10 kilometer de Berkel. Ten zuiden van Winterswijk, juist over de grens, ligt nog het Burlo-Vardingholter Venn op 4900 m1 afstand, dat onder de habitatrichtlijn valt.

2.3 Gelders Natuur Netwerk

Afbeelding 4: ligging van het plangebied (magenta lijn) ten opzichte van GNN gebieden. (bron: <http://flamingo.prvgld.nl/viewer/app/Kernkwaliteiten>)

Het plangebied licht niet in een GN of GO gebied. Het zuidelijk deel tussen de Kottenseweg tot aan de Laan van Hilbelink raakt aan de oostzijde stukjes van de GN en GO gebieden. Dit betreft enkele boomsingels, bijvoorbeeld lansen de Whemerbeek en een klein graslandje. Meer naar het noorden toe liggen deze GN en Go gebieden op grotere afstand van de Bataafseweg.

3 Resultaten

3.1 Flora

Op het perceel zijn 141 plantensoorten aangetroffen. De soorten staan vermeld in bijlage 1 van dit rapport.

Onder deze 141 soorten zijn twee bijzondere soorten. Het betreft:

- ☐ Gewone vogelmelk
- ☐ Kleine maagdenpalm

Beide soorten waren tot 1 januari 2017 beschermd. Met de invoering van de Wet natuurbescherming is deze bescherming komen te vervallen.

3.2 Zoogdieren

Op het perceel zijn de volgende zoogdiersoorten aangetroffen:

- ☐ Mol

3.3 Amfibieën

Op het perceel zijn de volgende amfibieën aangetroffen:

- ☐ Gewone pad

3.4 Reptielen

Op het perceel zijn geen reptielen aangetroffen

3.5 Ongewervelden

Op het perceel zijn geen ongewervelden aangetroffen

3.6 Broedvogels

Op het perceel zijn de volgende broedvogels aangetroffen:

- ☐ Boerenwaluw
- ☐ Buizerd
- ☐ Ekster
- ☐ Fluits
- ☐ Houtduif
- ☐ Huismus
- ☐ Kauw
- ☐ Koekoek
- ☐ Koolmees
- ☐ Merel
- ☐ Spreeuw
- ☐ Wilde eend
- ☐ Winterkoning
- ☐ Zwarte kraai

3.7 Vissen

Op het perceel zijn geen vissen aangetroffen.

3.8 Vleermuizen

Op het perceel zijn de geen vleermuizen aangetroffen. Wel zijn er enkele bomen aanwezig die kunnen dienen als vast rust en verblijfplaats door aanwezige holten. De beplanting kan verder fungeren als vliegrouen.

Bomen met holten, scheuren zijn de bomen: 26, 60, 71, 73, 110 die in een VTA zijn beoordeeld.

4 Conclusie

4.1 Flora

Langs de Bataafseweg zijn vele soorten planten aangetroffen. Het betreft vrijwel allemaal algemene soorten. Twee soorten waren beschermd onder het regiem van de Flora- en faunawet. Het betreft de gewone vogelmelk en de kleine maagdenpalm. De soorten zijn sinds 1 januari 2017 niet meer beschermd.

Uit de gegevens van de NDFF (zie bijlage 3) blijkt dat langs het traject ook de Slanke sleutelbloem en Veldsalie aanwezig zijn. Beide soorten waren beschermd onder het regiem van de Flora- en faunawet. Per 1 januari 2017 zijn beide soorten echter niet meer beschermd.

Op basis van de aangetroffen soorten en de biotopen die aanwezig zijn worden geen beschermde soorten verwacht.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep flora niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.2 Zoogdieren

In de bomen langs de Bataafseweg zijn geen nesten van eekhoorns aanwezig of holten in bomen die geschikt kunnen zijn voor boommarters. In de berm zijn wel molshopen aangetroffen. Langs de weg kunnen met enige regelmaat zoogdieren passeren die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming. Voor een groot aantal soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Ook niet vrijgestelde soorten als de steenmarter zullen de weg wel eens passeren. De weg en de bijbehorende bermen vormen geen geschikte locaties voor vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde zoogdieren.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep zoogdieren niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk

4.3 Amfibieën

Langs een groot deel van de Bataafseweg liggen sloten die van geen belang zijn voor amfibieën. De sloten staan droog en zijn alleen watervoerend bij grote hoeveelheden neerslag. De waterschapssloot ten noorden van de Steengroeveweg wordt in de plannen ontzien. In alle drie de varianten die nu zijn uitgewerkt blijft de sloot intact. Alleen wordt ter plaatse van het fietspad een duiker in deze sloot aangebracht. Als dit gebeurt buiten de kwetsbare periode van de amfibieën dan heeft dit geen gevolgen.

Langs het zuidelijk deel van het traject tussen de Kottenseweg en de Whemerbeek liggen aan de oostzijde wel watervoerende greppels en voor een deel brede watergangen. In deze watergang zijn vele larven van de gewone pad aangetroffen. Voor deze soort geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Wet natuurbescherming.

Langs dit gedeelte van het traject wordt alleen de weg verbreedt. De watergangen blijven intact en behouden. De werkzaamheden hebben dus geen gevolgen voor eventuele amfibieën die in deze watergang aanwezig zijn.

In de bredere watergang kunnen kleine watersalamander, bruine en mogelijk groene kikkers aanwezig zijn. Kleine watersalamander en bruine kikker zijn algemene soorten die staan op de lijst: "vrijstelling soorten ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud. "

Van het groene kikker complex is de omgeving de Poelkikker aanwezig. Deze soort is beschermd. Wordt de brede watergang gedempt dan is nader onderzoek naar deze soort noodzakelijk. Blijft de watergang intact, zoals uit de huidige plannen, blijkt dan wordt Wet natuurbescherming niet overtreden.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep amfibieën niet overtreden indien de watervoerende sloten intact blijven. Nader onderzoek is onder de voorwaarde van het intact blijven van deze watervoerende sloten niet noodzakelijk.

4.4 Reptielen

De Bataafseweg is voor reptielen van geen belang. Soorten als de Hazelworm en Levenbarende hagedis komen in de directe omgeving voor, maar deze soorten hebben langs de Bataafseweg met zijn dichte begroeiing geen geschikt biotoop. Indien de plannen zoals deze nu zijn beperkt zijn tot het ruimtebeslag als nu aangegeven wordt de Wet natuurbescherming voor de soortgroep reptielen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.5 Ongewervelden

In de brede watergang tussen de Kottenseweg en de Whemerbeek komen met zekerheid libellen voor. In de omgeving van Winterswijk komt de gevlekte witsnuitlibel voor. Dit is een soort van moerassen en vegetatierijke vennen en plassen. De watergangen zijn dicht begroeid met waterplanten. Of de waterkwaliteit in deze watergangen voldoet aan de eisen van deze soort is niet duidelijk. Zolang de watergang in tact blijft is er geen kans op overtreding van de Wet natuurbescherming voor de soortgroep libellen. In alle drie de alternatieven blijft deze watergang in tact.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep libellen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk

De bermen van de Bataafseweg bevatten zeer veel soorten planten. Hele specifieke vegetaties die beschermde vlindersoorten als biotoop kunnen dienen zijn niet aanwezig. Beschermde vlindersoorten worden hier niet verwacht.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep vlinders niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk

4.6 Broedvogels

Bij de inspectie zijn een groot aantal vogelsoorten aangetroffen. In enkele bomen zitten holten die geschikt kunnen zijn voor vogels om er in te broeden. Wordt een boom met een holte verwijderd dan gaat een mogelijke nestlocatie voor een hollenbroeder verloren. Dit betreft dan een categorie 5 nest. Voor dit type nestplaatsen betekent dit dat een omgevingscheck moet

worden uitgevoerd om te bekijken of deze soorten zelfstandig een nieuwe locatie kunnen vinden. In de directe omgeving van de Bataafseweg staan zeer veel grote volwassen bomen. In deze bomen zijn holten aanwezig. In de aangrenzende woonwijk en bij de verspreid staande woningen hangen in tuinen nestkasten. Voor de soorten met de categorie 5 nesten zijn vervangende locaties voorhanden.

Het vellen van deze bomen met holten leidt voor de soortgroep volgens niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek is niet noodzakelijk

Naast de soorten met de categorie 5 nesten kunnen de bomen ook door andere broedvogelsoorten worden gebruikt. Indien de werkzaamheden voor het kappen en rooien van beplantingen buiten het broedseizoen worden uitgevoerd ontstaat er geen overtreding van de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.7 Vissen

Bij de inspectie zijn geen vissen aangetroffen. De dichtbegroeide watergang kan echter zeker vis bevatten. Ook in de Whemerbeek wordt door vissen gebruikt. In de omgeving van de onderzoeklocatie zijn enkele beschermde vissoorten aangetroffen, Beekprik en Kleine modderkruiper zijn soorten die aanwezig zijn. Voor 2006 is ook de Grote modderkruiper aangetroffen. Vooral de Kleine modderkruiper zou in de brede watergang met zijn rijke begroeiing en zandige bodem kunnen worden aangetroffen. De kleine modderkruiper is sinds 1 januari 2017 onder de Wet natuurbescherming niet meer beschermd. De Grote modderkruiper en de Beekprik zijn nog wel beschermd.

Zolang de watervoerende sloten en beek intact blijven wordt de Wet natuurbescherming voor de soortgroep vissen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.8 Vleermuizen

Langs het tracé staan enkele bomen met holten en spleten. Deze holten en spleten kunnen in potentie door vleermuizen worden gebruikt als vaste rust- en verblijfplaatsen. Indien de holte en of spleet diep genoeg is om in weg te kruipen. Daarnaast staan langs de weg vele gebouwen die door vleermuizen als vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen worden gebruikt. Uit de NDFF gegevens blijken er vier soorten in de omgeving te zijn waargenomen. De Rosse vleermuis, de Laatvlieger, de Gewone dwergvleermuis en de Gewone grootoorvleermuis.

De Rosse vleermuis is een boom bewonende soort. De drie andere soorten zijn gebouw bewonende soorten.

In mei en juni 2014 is door Ecoburo Van der Loo een vleermuisonderzoek uitgevoerd, zie bijlage 4. Hierbij zijn drie soorten aangetroffen. Laatvliegers en gewone dwergvleermuizen hebben een locatie in de flats aan de Bumerweg. De Rosse vleermuis is telkens gehoord bij de molen de Bataaf.

Bomen met een locatie van de Rosse vleermuis zijn niet aangetroffen. De holten en spleten die bij de VTA inspectie (Foreest Groen Consult, mei 2016) zijn aangetroffen zijn niet van belang voor de Rosse vleermuis.

De beplanting langs de Bataafse weg fungeert dus vooral als foerageergebied en vliegroute. In het vleermuis onderzoek is aangegeven dat het klimbos en de oprijlaan van 't Lemkamp worden als jachtgebied aangegeven. De route van de verblijfslocatie naar beide gebieden is van wezenlijk belang.

Foerageergebieden zijn voor vleermuizen alleen beschermd als deze een wezenlijk onderdeel vormen met de verblijfplaats. Bij het verwezenlijken van de plannen is de planning en compensatie hierdoor van groot belang. Het opstellen van een ecologisch werkprotocol en mitigatie compensatieplan is noodzakelijk.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep vleermuizen wel overtreden indien de functionaliteit van de vliegroute en het foerageergebied verloren gaat. Nader onderzoek is niet noodzakelijk indien de plannen worden uitgewerkt in een protocol en dit binnen 1 jaar worden gerealiseerd. Het in 2014 uitgevoerde onderzoek is dan voldoende actueel.

Indien bij de uiteindelijke keuze blijkt dat het foerageergebied en vliegroute niet te handhaven zijn of sterk verslechteren dan is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Om de ontheffing te verkrijgen is dan ook een najaar onderzoek noodzakelijk. Zonder dit najaar onderzoek wordt een ontheffing niet verleend.

4.9 Samenvatting

Onderdeel	Overtreding Wet natuurbescherming	Nader onderzoek	Periode	Mitigatie
Flora	Nee	Nee		
Zoogdieren	Nee	Nee		
Amfibieën	Mogelijk indien watervoerende sloten worden gedempt	Mogelijk	Voorjaar zomer	Niet dempen watervoerende sloten
Reptielen	Nee	Nee		
Ongewervelden	Ja, mogelijk indien watervoerende sloten worden gedempt	Mogelijk	Voorjaar zomer	Niet dempen watervoerende sloten
Broedvogels	Ja, indien gewerkt wordt in broedseizoen	Nee		Werken buiten broedseizoen
Vissen	Ja, mogelijk indien watervoerende sloten worden gedempt	Mogelijk	Voorjaar zomer	Niet dempen watervoerende sloten
Vleermuizen	Mogelijk indien foerageergebied en vliegroute beschadigd raken	Mogelijk	Najaar	Opstellen mitigatie compensatieplan en ecologisch werkprotocol

4.10 Natura 2000

Rondom het plangebied liggen in Nederland en Duitsland meerdere Natura 2000 gebieden. De plannen zijn gericht op de verbetering van de verkeersveiligheid en niet op het vergroten of omleggen van verkeersstromen rondom Winterswijk.

Als de plannen alleen worden uitgevoerd voor de verkeersveiligheid dan zullen de plannen geen invloed hebben op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000 gebieden. De effecten van de uitvoering worden door het tussengelegen landschap volledig geabsorbeerd en zijn van tijdelijke aard.

Worden de plannen gewijzigd en is ook een verandering van de verkeersstromen en ontstaat daarmee een vergroting van het verkeersvolume dan kan het noodzakelijk zijn om de externe werking op de Natura 2000 gebieden te beoordelen. Het bevoegde gezag de provincie Gelderland en de deelstaat Nord Rein Westfalen kunnen hierom vragen.

4.11 Gelders Natuur Netwerk

De plannen liggen zoals zij zijn geformuleerd buiten het GN en GO gebieden. In het zuidelijk deel van het traject tussen de Kottenseweg en de Whemerbeek raakt het tracé enkele GN en Go gebieden. De aanpassingen hebben betrekking op de wegbreedte. De aanpassingen worden buiten de GN en GO gebieden doorgevoerd. Wordt hier de weg verlegd en komt het tracé in deze GN of GO gebieden te lopen dan zal een compensatie mitigatie noodzakelijk zijn. Op dit moment is hiervan geen sprake.

5 Advies

5.1 Intrinsieke waarde

Onder de Wet natuurbescherming wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van de flora en faunawet voorkomen, bezitten deze bescherming. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant.

Het is daarom aan te bevelen om direct voorafgaande aan de werkzaamheden het plangebied en de omgeving te controleren op de aanwezigheid van dieren. Worden dieren aangetroffen moeten deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Treft men een dier aan dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

Bijlage 1: Foto impressie plangebied

Foto 1: noordelijk deel van het gebied nabij de molen de Bataaf. Op de foto is een droge zaksloot zichtbaar. Een dergelijke sloot ligt langs vrijwel de gehele Bataafseweg.

Foto 2: deel ten zuiden van de Achterweg

Foto 3: Akker net ten noorden van de steengroeveweg.

Foto 4: bosje nabij de steengroeveweg

Foto 5: tuin Tussen Steengroeveweg en Bumerweg

Foto 6: Bataafseweg in Noordelijke richting gezien vanaf de houthandel.

Foto 7: Whemerbeek bij kruising Bataafseweg

Foto 8: watervoerende sloot ten zuiden van de Whemerbeek. Bataafseweg ligt links, het vrij liggende fietspad rechts

Foto 9: enkele larven van de gewone pad afkomstig uit de sloot van foto 8.

Foto 10: verbrede sloot / wadi ter hoogte van de sportvelden.

Foto 11: Gewone vogelmelk in de berm nabij de Abeelstraat 49

Foto 12: Kleine maagdenpalm in de greppel nabij huisnummer 14. Deze soort is op meerdere plaatsen in de berm aangetroffen.

Bijlage 2: aangetroffen plantensoorten

- ☐ Akkerdistel
- ☐ Akkerereprijs
- ☐ Akkerkool
- ☐ Amerikaanse vogelkers
- ☐ Bergesdoorn
- ☐ Beuk
- ☐ Biezenknop
- ☐ Biggenkruid
- ☐ Bijvoet
- ☐ Bitterzoet
- ☐ Boerenwormkruid
- ☐ Boshyacinth
- ☐ Bosrank
- ☐ Boswilg
- ☐ Braam
- ☐ Brede stekelvaren
- ☐ Brem
- ☐ Brosse melkdistel
- ☐ Canadese guldenroede
- ☐ Chamaecyparis
- ☐ Dagkoekoeksbloem
- ☐ Dauwbraam
- ☐ Drents krenteboompje
- ☐ Drijvend fonteinkruid
- ☐ Duizendblad
- ☐ Duizendschoon
- ☐ Echte valeriaan
- ☐ Engels raaigras
- ☐ Fluitenkruid
- ☐ Framboos
- ☐ Gelderseroos
- ☐ Gele dovenetel
- ☐ Gele lis
- ☐ Gele Morgenster
- ☐ Gewone ereprijs
- ☐ Gewone es
- ☐ Gewone hennepnetel
- ☐ Gewone margriet
- ☐ Gewone teunisbloem
- ☐ Gewone vogelmelk
- ☐ Gewone witbol
- ☐ Gewone zegge
- ☐ Gewoon sterrenkroos
- ☐ Glad wilgenroosje
- ☐ Grote berenklaauw
- ☐ Grote Brandnetel
- ☐ Grote vossenstaart
- ☐ Grote wederik
- ☐ Grote weegbree

- ☐ Grote zegge
- ☐ Haagbeuk
- ☐ Haagwinde
- ☐ Harig wilgenroosje
- ☐ Hazelaar
- ☐ Heermoes
- ☐ Hoenderbeet
- ☐ Hop
- ☐ Hulst
- ☐ Italiaanse aronskelk
- ☐ Jacobskruiskruid
- ☐ Japanse duizendknoop
- ☐ Kamille
- ☐ Kamperfoelie
- ☐ Kleefkruid
- ☐ Klei springzaad
- ☐ Klein kroos
- ☐ Klein streepzaad
- ☐ Kleine maagdenpalm
- ☐ Kleine varkenskers
- ☐ Kleine veldkers
- ☐ Klimop
- ☐ Knolboterbloem
- ☐ Knoopkruid
- ☐ Knoppig helmkruid
- ☐ Koninginnekruid
- ☐ Kruipe boterbloem
- ☐ Kruipertje
- ☐ Kweekgras
- ☐ Liesgras
- ☐ Liggende klaver
- ☐ Liguster
- ☐ Lijsterbes
- ☐ Linde
- ☐ Look zonder look
- ☐ Lupine
- ☐ Maartsviooltje
- ☐ Melganzevoet
- ☐ Moerasspirea
- ☐ Noorse esdoorn
- ☐ Oranjarahaviskruid
- ☐ Penningkruid
- ☐ Pitrus
- ☐ Raket
- ☐ Ridderzuring
- ☐ Riet
- ☐ Rietgras
- ☐ Robertskruid
- ☐ Rode klaver
- ☐ Roodzwenkgras
- ☐ Ruwe berk
- ☐ Schapengras

- ☐ Scherpe boterbloem
- ☐ Schietwilg
- ☐ Schijnaardbei
- ☐ Sint janskruid
- ☐ Slanke waterkers
- ☐ Sleedoorn
- ☐ Smalle weegbree
- ☐ Smalle wikke
- ☐ Speenkruid
- ☐ Sperdistel
- ☐ Spirea
- ☐ Stinkende gouwe
- ☐ Straatgras
- ☐ Struisvaren
- ☐ Taxus
- ☐ Timotheegras
- ☐ Tweestijlige meidoorn
- ☐ Varkensgras
- ☐ Veenwortel
- ☐ Veldbeemdgras
- ☐ Veldesdoorn
- ☐ Veldiep
- ☐ Veldlytris
- ☐ Veldzuring
- ☐ Viltige hoornbloem
- ☐ Vlasleeuwenbek
- ☐ Vogelkers
- ☐ Vogelmuur
- ☐ Waterpeper
- ☐ Waterscheerling
- ☐ Waterweegbree
- ☐ Wilde bertram
- ☐ Witte dovenetel
- ☐ Witte klaver
- ☐ Zachte haver
- ☐ Zachte ooievaarsbek
- ☐ Zandmuur
- ☐ Zevenblad
- ☐ Zoete kers
- ☐ Zomereik
- ☐ Zwarte els

Bijlage 3: Gegevens NDFF

FID	obs_uri	soort_ned	soort_wet	telondrwrp	telmethode	orig_aant	aantal_mir	aantal_ma	eenheid	centrumx	centrumy	area_m2	loc_type
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/98364761	Meerkoet	Fulica atra	levend exemplaar	exact aantal	2	2	2	aantal	247926	443882	28284,27	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/87921951	Meerkoet	Fulica atra	levend exemplaar	exact aantal	2	2	2	aantal	247939	443881	28284,27	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/82426281	Waterhoen	Gallinula chloropus	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247922	443863	28284,27	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/81739943	Waterhoen	Gallinula chloropus	levend exemplaar	exact aantal	2	2	2	aantal	247925	443866	28284,27	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/88143093	Meerkoet	Fulica atra	levend exemplaar	exact aantal	2	2	2	aantal	247936	443869	28284,27	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/113092754	Waterhoen	Gallinula chloropus	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247911	443876	28284,27	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/113997363	Kokmeeuw	Chroicocephalus ridibundus	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247914	443870	28284,27	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/95355302	Meerkoet	Fulica atra	levend exemplaar	exact aantal	3	3	3	aantal	247930	443878	28284,27	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/113997364	Waterhoen	Gallinula chloropus	levend exemplaar	exact aantal	2	2	2	aantal	247914	443870	28284,27	punt
v_export.fic	http://ndff.nl/telmee/observations/79224737	Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247951,1	443875,3	7072,06	punt
v_export.fic	http://ndff.nl/telmee/observations/79224744	Laatvlieger	Eptesicus serotinus	levend exemplaar	minimum aantal	16	16	16	aantal	247905,8	442980	7072,057	punt
v_export.fic	http://ndff.nl/telmee/observations/79224746	Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	levend exemplaar	minimum aantal	6	6	6	aantal	247899	443029,9	7072,057	punt
v_export.fic	http://ndff.nl/telmee/observations/115336245	Sijs	Spinus spinus	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247921	442668	1767,767	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/97530622	Goudvink	Pyrrhula pyrrhula	levend exemplaar	exact aantal	3	3	3	aantal	247938	443264	1767,767	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/97755363	Wilde Eend	Anas platyrhynchos	levend exemplaar	exact aantal	20	20	20	aantal	247929	443853	1767,767	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/115174337	Wilde Eend	Anas platyrhynchos	levend exemplaar	exact aantal	2	2	2	aantal	247900	443901	1767,767	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/115189120	Wilde Eend	Anas platyrhynchos	levend exemplaar	exact aantal	2	2	2	aantal	247900	443901	1767,767	punt
v_export.fic	http://ndff.nl/telmee/observations/93598024	Mol	Talpa europaea	bewoningssporen	aanwezig	1+	1		aantal	247911	443363	1131,371	coord
v_export.fic	http://ndff.nl/telmee/observations/72335951	Steenmarter	Martes foina	vers dood gevonden	exact aantal	1	1	1	aantal	247920,8	442727,3	282,8823	punt
v_export.fic	http://ndff.nl/telmee/observations/71855000	Steenmarter	Martes foina	dood exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247919	442864,8	282,8823	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/88987367	Waterhoen	Gallinula chloropus	levend exemplaar	exact aantal	2	2	2	aantal	247933	443873	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/81230654	Waterhoen	Gallinula chloropus	levend exemplaar	exact aantal	3	3	3	aantal	247930	443879	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/82722345	Steenuil	Athene noctua	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247925	443842	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/82097558	Buizerd	Buteo buteo	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247914	442991	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/78534254	Waterhoen	Gallinula chloropus	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247927	443862	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/81872632	Merel	Turdus merula	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247911	443249	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/83007876	Steenuil	Athene noctua	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247914	443863	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/74696046	Mol	Talpa europaea	sporen	exact aantal	1	1	1	aantal	247909	442686	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/75184458	Mol	Talpa europaea	sporen	exact aantal	1	1	1	aantal	247909	442686	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/105282927	Veldsalie	Salvia pratensis	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247923	443895	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/97761456	Ekster	Pica pica	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247817	443226	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/81876350	Waterhoen	Gallinula chloropus	levend exemplaar	exact aantal	2	2	2	aantal	247928	443867	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/80379501	Waterhoen	Gallinula chloropus	levend exemplaar	exact aantal	3	3	3	aantal	247928	443873	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/75506114	Steenmarter	Martes foina	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247925	443264	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/80729958	Waterhoen	Gallinula chloropus	levend exemplaar	exact aantal	2	2	2	aantal	247923	443872	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/87527961	Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	vers dood gevonden	exact aantal	1	1	1	aantal	247858	443835	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/75061226	Slanke sleutelbloem	Primula elatior	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247858	443835	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/78431434	Steenuil	Athene noctua	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247847	443844	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/82575876	Slanke sleutelbloem	Primula elatior	levend exemplaar	exact aantal	8	8	8	aantal	247859	443834	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/78534245	Waterhoen	Gallinula chloropus	levend exemplaar	exact aantal	3	3	3	aantal	247927	443862	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/88987366	Meerkoet	Fulica atra	levend exemplaar	exact aantal	3	3	3	aantal	247933	443873	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/74068540	Keep	Fringilla montifringilla	levend exemplaar	exact aantal	4	4	4	aantal	247857	443834	282,8427	punt
v_export.fic	http://waarneming.nl/waarneming/view/75061174	Kleine watersalamander	Lissotriton vulgaris	levend exemplaar	exact aantal	1	1	1	aantal	247858	443835	282,8427	punt

Bijlage 4: onderzoek naar vleermuizen

Onderzoek naar het gebruik van de Bataafse weg door vleermuizen, Winterswijk.

Zomer 2014

Inleiding en vraagstelling

De Bataafse weg loopt in het oosten op de grens van de bebouwde kom van Winterswijk en het buitengebied. Langs de weg groeien grote loofbomen, soms eenzijdig, soms tweezijdig en op enkele stukken, voornamelijk in het noorden, ontbreken deze bomen.

Haaks erop lopen enige lanen: zowel openbare wegen als oprijlanen. Bovendien ligt direct aan deze weg grenzend Het Klimbos, een soort sportbos bestaande uit loofhout. Verder oostwaarts liggen voornamelijk weilanden en geïsoleerde loofbosjes en woningen.

Tot slot duikt in het zuiden de Whemerbeek, komend uit het oosten en omzoomd door een hoge groene bossage, onder de Bataafse weg door, richting centrum.

(op het kaartje staat de kolonieplek van laatvlieger en gewone dwergvleermuis aangegeven)

Vleermuizen en licht

Vleermuizen zijn erg gevoelig voor licht.

Daardoor kan de huidige natuurwet in conflict komen met noodzakelijke verlichting in onze bebouwing en langs het wegennet.

Zo wil de gemeente Winterswijk de huidige natriumverlichting langs de Bataafse weg vervangen door goedkopere ledverlichting. De vraag was daarom of deze weg door vleermuizen werd gebruikt en op welke wijze?

De resultaten moeten per soort op een kaartje worden aangegeven en aan de Nationale databank worden doorgegeven (is gebeurd).

Vleermuizen vliegen vanuit hun verblijfplaats via een redelijk vaste route naar hun foerageerplaats. Tijdens de vliegroute wordt ook al vaak gefoerageerd. De route gaat daarom zo mogelijk langs veilige lanen, hagen en ander groene lijnvormige elementen. Ook wel langs gebouwen waar nog veel insecten kunnen vliegen. Het foerageergebied kan een bos, beek of gewoon een laan zijn.

Rosse vleermuizen vliegen vroeg uit, al voor zonsondergang, terwijl laatvliegers en gewone dwergvleermuizen met zonsondergang of even daarna uitvliegen. De andere vleermuizen zoals de groep myoten en de grootoren vliegen pas uit als het donker is. Daarop is een onderzoeksrondte (start, duur en einde) gebaseerd.

De vroeg uitvliegende soorten zoals de rosse vleermuis, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn minder gevoelig voor licht als de andere soorten. Toch zullen alle vleermuizen proberen om licht zoveel mogelijk te vermijden. Jagen ze bv. op insecten bij lantarens dan zullen ze zoveel mogelijk buiten de lichtcirkel blijven.

Myoten en grootoren zijn erg gevoelig. Zij kunnen volledig geremd worden door licht zoals watervleermuizen die niet verder vliegen /jagen boven water waar veel lamplicht op valt en grootoren die niet van het ene park naar het andere kunnen hoppen als ze een lichte straat of anderszins moeten overvliegen.

Volgens recent onderzoek blijkt dat vleermuizen vooral zeer gevoelig zijn voor het groene deel !! van het spectrum en het minst gevoelig voor amberkleurige licht.

Onderzoek en methode

Om alle aanwezige vleermuizen en hun vliegbewegingen in kaart te kunnen brengen, zijn minimaal 2 onderzoeksrondes nodig. Omdat de meeste vliegbewegingen worden uitgevoerd in de kolonietijd die van half mei tot ongeveer eind juli loopt, is gekozen om in deze periode het gedrag van de vleermuizen rondom de Bataafse weg te onderzoeken. En omdat vleermuizen nogal eens van woonplek kunnen wisselen en dus andere routes moeten vliegen naar hun foerageerplekken, is gekozen om een wat langere periode tussen de eerste en tweede ronde te plannen.

Het onderzoek is fietsend uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van een Petterson D 240x.

Datum	tijd	temperatuur	windkracht
25 - 05 2014	21.30 - 23.30	19° C	1 Bft.
16 - 07 2014	21.30 - 23.30	20° C	0 Bft.

Resultaten

De vleermuizen jagen ook op diverse insectensoorten die kunnen variëren in tijd, aantal en plaats. Neem bv. de meikever of de huismoeder (opportunisten) waardoor soms meerdere individuen op een plek jagen en een tijdje later weer wat minder dieren maar toch is hete algemene beeld vrij star.

Er werden drie soorten vleermuizen aangetroffen: Gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis.

De eerste twee soorten huizen in gebouwen en kunnen regelmatig verhuizen.

De rosse vleermuis woont in boomholtes of spleten.

Gewone dwergvleermuizen

Er blijkt een kolonie van gewone dwergvleermuizen te zitten in de flats tegenover de Bumerweg. Ook komen er gewone dwergvleermuizen aanvliegen uit de bebouwing iets ten zuiden van deze flats. Er zijn steeds een aantal dwergvleermuizen op de Bataafse weg aanwezig. Ze gebruiken het voornamelijk als foerageerplaats op plekken waar veel grote bomen dicht op elkaar staan, vooral bij tweezijdig beplanting.

Verder gebruiken de gewone dwergvleermuizen de weg om van hun verblijfplaats naar het jachtgebied te vliegen.

Een erg belangrijk jachtgebied blijkt Het klimbos te zijn. Ook vliegen ze naar en in de oprijlaan van Huize 't Lemkamp.

Laatvliegers

Ook de laatvliegers lijken uit de flats tegenover de Bumerweg te komen. Ze maken eveneens gebruik van de weg als foerageerplaats maar minder. Maar er zijn ook minder laatvliegers in absolute aantallen aanwezig. Ze vliegen liever aan de buitenzijde van de grote boomkruinen dus langs de weg/oprijlaan en langs de bosrand.

Zij jagen voornamelijk aan de oostzijde. Ook jagen ze op open plekken waar ze goed kunnen manoeuvreren zoals het kruispunt bij de Steengroeve weg.

Ook voor de laatvliegers blijkt Het klimbos een erg belangrijk jachtgebied maar ze vliegen daarna ook verder oostwaarts. Verder jagen ook zij graag langs de hoge bomen van de oprijlaan van 't Lemkamp.

Rosse vleermuis

De rosse vleermuis die beide keren ter hoogte van De Bataaf is gehoord, huist in bomen. Waar dit dier hangt is moeilijk te zeggen. Er is geen kolonie in een boom langs de Bataafse weg aangetroffen en het kan hier heel goed gaan om een enkel mannetje. Dan zou er wel een baltsplaats in de nazomer / begin herfst kunnen zijn. Een mannetje rosse vleermuis roept dan vanuit een boomholte of scheur die hoog en open, dus zonder takken en bladeren er om heen, in een boom aanwezig kan zijn om de vrouwtjes die over en voorbij vliegen, naar binnen te lokken.

Myoten

Er zijn geen myotensoorten aangetroffen hoewel er redelijk vaak geluisterd is bij de Whemerbeek om watervleermuizen te spotten. Ook geen franjestaarten of baardvleermuizen, maar deze werden op de Bataafse weg niet verwacht.

Grootoren

Grootoren kunnen met de batdetector slecht worden gehoord als ze bij hoge bomen zouden moeten jagen. Ook deze soort werd niet langs de Bataafse weg verwacht, zeker niet ten tijde van nog (redelijk) drukke verkeersbewegingen.

Conclusie

Wit ledlicht langs de Bataafse weg zal zeker schade toebrengen aan de gewone dwergvleermuizen en de laatvliegers. Hoeveel is moeilijk in te schatten omdat het soorten betreft die minder last hebben van licht.

Er zijn tegenwoordig wel veel mogelijkheden met lantarentypes zoals lage, sterk gebundelde lampen die zelfs gedeeltelijk afgeschermd kunnen zijn om passeren te vergemakkelijken maar zeker zal de weg zelf als jachtgebied onaantrekkelijk worden.

Oversteken zal op donkere plekjes tussen de lantaarns zeer waarschijnlijk wel doorgaan (de lantaarns moeten dan wel laag blijven en zeer gericht naar beneden stralen) maar zelfs de korte vliegroutes die nu via de weg gaan, zullen hierdoor geschaad worden. Ook bij vleermuizen heb je moedige en minder moedige dieren!

Amberkleurige ledlampen daarentegen, zal hen weinig tot geheel niet schaden. Vergelijk het met de huidige natriumverlichting.

Groen ledlicht, wel vogelvriendelijk maar zeer vleermuisonvriendelijk en mogelijk voor meer zoogdieren, wordt hier dus **zeer dringend afgeraden** net als bij alle andere groene wegen en structuren in het binnenland.

Veel informatie over licht en vleermuizen in bebouwde gebieden (en andere zaken deze dieren en de wet betreffend) vind u ook op de volgende site: www.vleermuizenindestad.nl.

Ecoburo Van der Loo
Henriette van der Loo,
20 juli 2014